

Psalms

erit: quod nec indigebim⁹ aliqua re: et vera sanitas erit. Quae ē vera sanitas? Cū absorpta fuerit mors in victoria: et cū corruptibile hoc induerit incorruptionē: et mortale h̄ induerit immortalitatē: Tūc erit vera sanitas: tūc erit vā et perfecta iusticia: ut nūbū malū nō solū facere: sed nec cogitare possim⁹. Modo autē inopes: pauperes: egētes: dolentes: suspiramus: geminius: oram⁹: leuam⁹ oculos ad dēū: qm̄ et illi qui felices sunt in hoc mundo despiciunt nos: Abūdāt em̄ et illi qui infelices sunt in hoc seculo: despiciunt nos: quod et ipsi abundāt: et iusticia est in corde ipsorum: sed falsa. Iō nō puenīs ad verā: quod repleti sunt falsa. Tu autē ut puenias ad verā: esto egēs et mēdic⁹ ipius iusticie: et audi euāgelium: Beati qui esurīt et sitiūt iusticiā: qm̄ ipi saturabunt.

Eplicit Tract. de ps. CXXII.

Incipit Tract. de ps. CXXIII.

Bene nostis iā fratres carissimi canticū graduū esse canticū ascensionē nō corporis pedib⁹ fieri: si cordis affectib⁹. Hoc sepissime insinuauim⁹ vob⁹: nec eadē sepi⁹ repetenda sunt: vt sit locus dicēdi: que nō dū dicta sunt. **E**t ergo iste psalmus quē nunc vobis cātātū audistis: Lanticum graduū superscribitur. Ipse est titulus ei⁹. Lantic ergo ascētēs: et aliquādo tanq̄ nūliti: quod et multi vñus: quod et vñus christus: et in christo mēbra xp̄i cū christo vñsi faciunt: et horū omnīū membrorum caput in celo est. Corpus autē etiā si laborat in terra non est p̄cūluz a capite suo. Besup em̄ caput p̄spicit et consulit corpori. Nam si nō p̄suleret: nō diceret illi p̄secutori: adhuc Gaule. nō dū paulo: Gaule saule quid me p̄sequeret. Et hec optime nostis: et vñsata sunt vobis. Nō autē cū fastidio cōmemorenſ eis quib⁹ nō exciderunt: vt p̄ eoz patientiā redeant in cor: etiā eorum quibus exciderāt. Salubria sunt em̄ et sepi⁹ dicēda. Sive ḡ vn⁹ cātet: sive multi cātent: et multi hoies vn⁹ hō est: quod vñitas est: et christ⁹ sicut dixim⁹ vn⁹ est: et oēs christiā mēbra sūt christi. Quid ḡ isti cantāt: Hec mēbra christi quid cantāt: Amant em̄ et amādo cātant: et desiderādo cantāt. Aliqñi cū tribulatione cātāt: et aliqñi exultādo cantāt et in spe cantant. Tribulatio em̄ nostra in p̄senti seculo: spes vñ nostra de futuro: et nisi in tribulatiōe p̄senti seculi p̄soletur nos spes futuri seculi

CXXIII

perimus. Gaudiū ḡ nostrū fratres nondū est in re: siā in spe: Spes autē nostra tā certa est: quasi iā res perfecta sit. Neq; em̄ timemus p̄mittēte veritate: veritas em̄ nec falli potest nec fallere: Bonū est vtherea mus illi: illa nos liberat: sed si māserimus in verbo ei⁹. Modo em̄ credim⁹ tunc videbimus. Cū credimus spes est in isto seculo: cū videbimus res erit in futuro seculo: Videbim⁹ autē facie ad faciē. Tūc autē videbimus facie ad faciē: cū habuerimus corda mundata. Beati em̄ mundo corde qm̄ ipsi dēū videbūt. Elī autē corda mundant: nisi p̄ fidem: Sicut Petr⁹ ait in actibus apostolorū: mundās fide corda eorū. Mundātur autē corda nostra p̄ fidem: vt possint esse idonea capere speciē. Ambulamus em̄ nūc p̄ fidem nondū p̄ speciē: sicut Apls dicit: Qđiu. n. sum⁹ in corpe pegrī namur a dñio. Et quid pegrinatur: Per fidem em̄ ambulamus inq̄t: nō p̄ speciem. Qui ergo pegrinatur: et p̄ fidem ambulat: nō dū est in patria: sed iā ē in via: Qui autē nō credit: nec in patria ē: nec in via. Si ergo ambulēm⁹ tanq̄ in via simus: quod ipse rex patrie factus est via. Rex patrie nostre dñs Jesus christus: et ibi veritas: hic autē via. Quo imus: Ad veritatem. Qua imus: Per fidē. Quo im⁹: Ad xp̄m. Qua im⁹: Per christū. Ipse em̄ dixit: Ego sum via: veritas: et vita. Birerat autē aliqñi credētibus in se: Si māseritis in verbo meo: vere discipuli mei estis: et cognoscetis veritatem: et veritas liberabit vos. Et cognoscetis in q̄t veritatem: si māserit in verbo meo. In quo verbo: Sicut dicit Apls: hoc est verbū fidei est: in quo verbo fidei si māserimus: cognoscem⁹ veritatem: et veritas liberabit nos. Veritas imortalis est: veritas incōmutabilis est: veritas illud verbū est: de quo dicit: In principio erat verbū: et verbū erat apud dēū: et de⁹ erat verbū. Et q̄s hoc videt: nisi corde mūdato: Elī mūdatūr cor: da: Et verbū caro factū est: et habitauit in nobis. Qđ ḡ manet verbū in se veritas ē: ad quā venim⁹: et q̄ nos liberat. Qđ autē p̄ dicat verbū fidei: in quo nos vult dñs per manere ut cognoscam⁹ veritatem: hoc ē verbū caro factū est: et habitauit in nobis. Credis in christū natū in carne: et puenies ad christū natū d̄ deo dēū apud dēū. Exultātes cātāt isti psalmos q̄s legim⁹: mēbra ista christi exultātia et cātāt psalmū istū: Et q̄s

Psalmus

bis exultat nisi in spe sicut dixi? Et ut nobis certa sit ipsa spes: exultando cantemus. Non enim qui cantant alieni sunt a nobis: aut non in hoc psalmo vox nostra est. Sic audite tanquam vosipso audiatis: sic audite tanquam in speculo scripturarum vosipso attendat. Cum enim tanquam in speculum attendatis scripturas: exhilaratur facies tua: Cum simile te inueni es exultatione spei: membris quibusdam christi quam membra ista cataruntur: et tu in ipsis membris et catabis ista. Cur ergo ista cantat exultando? Quia euaserunt. Ergo spes est in qua cantat. Cum enim hic sumus et peregrinamur nondum euasimus. Precesserunt quidem membra quedam de corpore illo: de quo et nos sumus: quod perit in veritate catarere. Et hoc catarunt martyres sancti. Nam enim euaserunt: et in exultatione cum christo sunt recepturi corpora iam incorrupta eadem ipsa que primo erant corruptibilia: in quibus passi sunt penas: inde illis sicut ornamenti iusticie. Ergo siue illi iam in res: siue nos iam in spe: piangentes affectum coros eorum: et desiderantes talem vitam quamlibet hic non habemus: sed habere non poterimus nisi ea hic desiderauerimus: canticus simul omnes et dicamus:

Expositio psalmi.

Disi quia dominus erat in nobis: Resupererunt enim quidam tribulaciones quas passi sunt: et considerauerunt in eo iam loco: et in beatitudine et in securitate constituti qua transierint quo venerint: et quod difficile erat inde liberari: nisi ad esset manus liberatis in gaudio dixerunt: Nisi quod dominus erat in nobis. Sic ceperunt catarere: non dum dixerunt vobis euaserunt tanta est exultatio: nisi quod dominus in nobis. Hic nunc israel nisi quia dominus erat in nobis. Nunc dicat: iam euasit. Euadetes enim: id est eos qui iam euaserunt: constituit intuedos psalmus iste. Constituamus illos et nos in corde iam triumphantibus: et tanquam ibi et nos simus: sicut in superiore psalmo dictum est: Statutes erant predictes nostri in atriis hierusalem. Nodum ibi erat: sed in via erant. Latra autem leticia erat festinatio: et latra paucem di spes: ut adhuc in via positi et laborantes iam sibi illuc consti tuti viderentur. Sic et nunc ponamus nos in illo triumpho quod erit in futuro seculo: quoniam insultabimus morti iam finite: iam consumptam: quoniam dicemus: ubi est mors pretorio tua? ubi est mors aculeus tuus? Nam cōsumti angelis: et exultantes cum rege nostro qui primus resurgere voluit: quis por mori noluerit. Adu-

CXXIII

ti enim an illi mortui sunt: sed nemo ante illum resurrexit in eternum. Exultantes autem cum illo: etiam ibi spe et corde constituti quod euasimus: cogitemus quid euasimus: que scandala: quas tribulaciones mundi: quas persecutioes omnium paganoꝝ: quos dolos omnium hereticorum: quas suggestiones diaboli: quod cupiditatum conflictationes. Omnia ista quis evaderet: nisi quia dominus erat in nobis: Bicat nunc israel: Secundum enim dicat isti: nisi quia dominus erat in nobis. Quando?

Cum insurgeret hoies super nos: Non ergo mirari victi sunt: hoies enim erant. Dominus autem erat in nobis: non homo erat in nobis. Hoies autem surrexerunt super nos. Sed tamquam opprimerent homines alios hoies: nisi in his hominibus qui non potuerunt opprimi: non homo esset sed dominus. Ergo nisi quia dominus erat in nobis: cum insurgeret hoies super nos: Quid enim ficeret nobis hoies? Exultantibus et cataribus et secundum tenetibus beatitudinem semperternam: quid nobis ficeret hoies in surgetes in nos: Nisi dominus esset in nobis quod facerent: **F**orsitan viuos absorbuerint nos. Viuos absorbuerint: Nihil prius occidissent et sic absorbuerint. Omnes o crudeles: non sic absorbet ecclesia. Petrom macta et manduca dictum est: non viuos absorbere. Quomodo ergo petrus: id est ecclesia mactat et sic manducat. Et quomodo isti qui exurrexerunt super nos forsitan viuos absorbuerint nos: nisi quod dominus erat in nobis: Quia in ecclesiis corpus nemo intrat: nisi prius occiditur quod fuit: ut sit quod non fuit: Alioquin qui non occidit et non manducat ab ecclesia: esse in numero populi potest quod videat oculis humanis: in numero autem populi qui cognitus deo est: de quo dicit apostolus: Novit dominus qui sunt ei: non potest esse nisi manducatus: nec manducari poterit nisi prius mactatus. Venit paganus: adhuc in illo idolatria vivit: inserendus est membris christi: inserat: necesse est ut manducet: sed non potest manducari ab ecclesia: nisi prius mactatur: Renunciet seculo: tunc mactatur. Quomodo ergo illi viuos absorbuerint nos: nisi quia dominus erat in nobis: Surrexerunt enim multi persecutores aliquando: et nunc non desunt: singulatim insurgunt et aliquando viuos absorbent: sed in quibus non est dominus. Ideo ante oiam illi dixerunt: nisi quia dominus erat in nobis: quia multi absorbent in quibus non est dominus. Huius sunt qui viuu sorbent: qui sciunt

Alia lta.
† exurgeret.
† in.

Alia lta.
† forte.
† deglutiisset.

PSALMUS

malū esse et lingua cōsentīt. Surrexerunt enim quidā persecutores: et dixerūt hominibus: Thurifacit: si nō feceritis: occidim⁹ vos. Illi amauerūt hāc ritā: et dulcedo vite huīs tenuit eos: nō plus dilexerūt ea que p̄misit de⁹: q̄d ea que videbat in terra. Illa em̄ credere iubebātur que nōdū videbat: ista q̄ amabāt videbat: plus retinētes ea q̄ videbat excluderūt de cordibus dñm: et q̄ nō erat in eis dñs viui absorpti sūt. Quid ē viui absorpti sūt: Thurificado idolo: scie-
tes q̄ nihil est idolum. Nam si aliquid puta-
rent esse idolum: mortui absorberētur. Cum
autē putat nihil esse idolum: et nouerūt om-
nia illa gentiliū vana esse: viuit tamē cuī
faciunt qđ volūt p̄secutores: viui absorbē-
tur. Sed ideo viui absorbetur: q̄ nō in eis
est dñs. In quibus autē inest dñs occidi-
tur et non moriatur: qui autē cōsenīt et vi-
uūt: viui absorbet: absorpti moriunt. Iste
autē qui passi sūt: et nō cōsenserūt tribulati-
onibus exultant et dicunt: Bicat nūc isra-
el: dicat exultās: dicat securus: nisi q̄ dñs
erat in nobis: cuī insurgerēt hoies sup nos
foris tanū viuos absorbuissent nos. **Cū**
irasceretur furor eorū super nos:
Hostis fratres in aliquo de superiorib⁹ psal-
mis: in ipso initio cāticorū graduū contra
linguā subdolā petisse auxiliū quendā qui
cepit ascēdē et dixisse: Bñe erue aiam meā
a labijs iūstis et a lingua subdola. Primo
cuī ceperit homo ascēdere: et p̄ficere in ipso
exordio ascēsōis: linguas dolosas patit:
blandas ad p̄niciē: blandas ad malā suasi-
onē. Quid facis: Quare hoc facis: Alter
enī viuere nō potes: seruire aliter deo non
potes: Tu solus es q̄ vis hoc esse qđ alij n̄
sunt: Et si inuenieris alios qui tecū sūt: illa
blanda et dolosa lingua quid dicit: Ecce illi
potuerūt: forte tu nō poteris. Si aggredieris
deficies: et mēl⁹ erat nō incipe: q̄d cepisse et
defecisse. Lingua dolosa adhuc blādit. Si
p̄seueraueris vincitur lingua dolosa: et blā-
diēs icipit esse aperte seuiēs: et q̄ blādieba-
tur et seduceret: mina vt terreat. q̄ si dñs
est in te et n̄ reliquieris de corde tuo christū:
quō p̄ sagittas acutas et carbones desola-
torios vicisti linguas dolosas: id ē p̄ ver-
ba dei quibus trāfixi erat cor tuū: et p̄ ex-
empla iustorū qui d̄ mortuis viuiscati sūt:
de peccatoribus facti sūt iusti: quō carbo-
nes de morte reuiuiscunt: quō ergo illos vi-
cisti sagittis et carbonibus desolatorijs do-
loie blādiētes et blandiēdo seducētes: sic

CXXIII

istos vinces iam irascēdo comminātes: q̄d
blandiēdo seducere nequiuerūt. Tūcti sūt
cuī blandiretur: vincātur et cuī minātur. q̄d
vincitur quomō: nūsi q̄ dñs erat in nobis:
Manifestū est quia nō vicisti tu: sed vicit
ille qui est in te. Imperatore talē portas et
vinceris: Mōne ille est quē portas qui di-
xit: Ego vici seculū: Mōne prior moriens
vicit diabolū cuī semp̄ esset sup oēm crea-
turā: q̄d verbū deus est apud deū: Quare
vicit: nisi vt te doceret cuī diabolo dimica-
re: Et th̄ iā doctus: nisi in te sit ille qui pri-
or tibi vicit vinceris. Nisi q̄ dñs erat in no-
bis: dum insurgerēt hoies sup nos foris
viuos absorbuissent nos: Bū irascereſ fu-
ror ipsoꝝ sup nos. Nam irascitur: iā aper-
te seūt. Foris tanū aqua demersisset
nos. Aquaz dicit p̄plos peccatores: et vi-
debimus quale aquā in p̄sequētibus. Qui
cuīq̄ autē cōsensisset illis: aqua illūni operu-
isset. Morereſ em̄ morte egyptiorū: nō trā-
sisset more israelitarū. Hostis em̄ fratres q̄d
per aquaz p̄plus israelitarū transiſt: et ipsa
aqua p̄plus egyptiorū cooperit⁹ est. Aqua
inquit demersisset nos. Sed qualis est ista
aqua: Torrēs est: fluit cuī impetu: sed trāſi-
tura est. Torrētes em̄ dicūtur fluuij qui re-
pētinis imbrub⁹ crescit: Magnū habet un-
petū: quisq̄s incurrit trahit: sed in q̄ dñs
vō est. In quo autē dñs est transit torrentē
aia ipsius. Adhuc fluit torrēs: sed iam trā-
sūt aia martyrū: Adhuc q̄dū seculū hoc
nascēdo et moriēdo currit: torrēs est. Hinc
peccatiōes de isto torrēte: Hinc bilit ille p̄
mus caput nostrū: de quo dictū est in psal-
mo: Be torrēte in via bilit. Be torrēte aq̄
illa que significat populū p̄secutorē: inde
bilit ille qui dixit discipulis: Hostis bili-
bere calicē quē ego biliturus sum: Be tor-
rēte in via bilit. Quid ē in via bilit: Trā-
siens bilit: nō hesit. In via bilit: q̄d de illo
forte dictū est: Et in via peccatorū nō ste-
tit. Transiens bilit. Et quid inde dictū est:
Propterea exaltauit caput. Be torrēte in
quit in via bilit: propterea exaltauit caput.
Exaltatū est em̄ iam caput nostrū: q̄d de
torrēte in via bilit: Passus est em̄ dñs no-
ster. Si ergo iam exaltatū est caput nostrū:
quid timet corpus torrētem: Bñe dubio:
q̄d caput exaltatū ē: et corpus dicet postea.

Torrēte pertransiſt anima no-
stra: fortasse p̄trāſiſt anima nostra
aquam sine substantia. Ecce qualez
aquam dicebat: foris tanū aqua demersisset

Alla lta.
t aque.
t absorbiſſe

Alla lta.
t pertransiſſe.
t p̄trāſiſſe.
t intolerab

Psalms

nos. Qualis autem aqua est sine substantia? Quid est sine substantia? Primo quid est forsitan pertransiit anima nostra? Quo potuerunt enim latini expresserunt quod greci dicunt *αρχη*? Sic enim greca habet exemplaria *αρχη*: quia dibilitatis verbum est: expressus quidem dubitationis verbo quod est fortasse: sed non oino hoc est. Possumus illud verbum dicere: min' quidem latine coiunctio: sed apto ad intelligentias vestras: Quid punici dicit *ιαρχη*: si lignum: sed quod dubitat: hoc greci *αρχη*: hoc latini possunt vel solent dicere: putas: cum ita loquuntur putas euasi hoc? Si ergo dicat forsitan euasi: videtis quia non hoc sonat: sed quod dixi putas visitate dicatur: latine non ita dicitur. Et potui illud dicere cum tracto vobis: Nepe enim et verba non latina dico: ut vos intelligatis: In scriptura autem non potuit hoc ponit quod latini non esset: et deficiente latinitate positum est pro eo quod non hoc sonaret. Sic tamen intelligite dici: putas pertransiit anima nostra aqua sine substantia? Et quare dicunt putas: Quia magnitudo periculi vir facit credibile quod euasit. Magna neceps pulerunt: in magnis dis criminiib' fuerunt. Quidam sic pressi sunt: ut penitus vivi consentirent: ut penitus vivi absorberentur. Nam ergo euadentes: iam securi: sed ipsius periculi magnitudinem recordantes: putas inquietum pertransiit anima nostra aqua sine substantia? Que est aqua sine substantia? nisi aqua peccatorum sine substantia? Peccata enim non habent substantiam: inopia habet non substantiam: egestate habent non substantiam. In ista aqua sine substantia perdidit ille minor filius totam substantiam suam. Hostis enim qui minor filius peregrinus est: et dicit patri: Da mihi portionem substantiae que me contingit. Quid tibi vis? Adelius apud patrem seruatur: tua est: dilapidare illam vis: profici viis longius. Da mihi: sed da mihi: Dedit illi. Profectus in regione longinqua viuens perdige cum meretricibus: perdit totam substantiam: egens remansit: paucos paupes: in egestate sua patrem diuinas recordatur. Hisi enim eum egestas pulsasset: illam satietatem non desideraret. Considerent ergo oes peccata sua: videant si habeat substantiam ipsa peccata. Propter quid irritavit deum peccator? Si non vides peccatum tuum antequam facias: vel iam fecisti considera. Dulcedo huius seculi: ad tempus sauges indulcat: in magnam amaritudinem postea converget. Ecce peccasti et lucrum fecisti. Quid

CXXIII

est quod fecisti lucrum? Ut lucrum faceres offendisti deum: ut augeres pecuniam fides diminuta est: et aurum crescit. Quid perdidisti? Et quid acquisisti? Quod acquisisti aurum vocatur: quod perdidisti fides vocatur. Compares fidei auro: si venalis esset in nudum fides haberet precium. Lucra tua cogitas: donna tua non cogitas: Be arca gaudes: et cor de non plangis. Abudat nescio quid in arcu tua: sed vide quid diminutum sit in corde tuo. Cum aperuens arcum: inuenies solidos qui non erant. Bene: quia gaudes esse ibi quod ibi non erat. Attende arcum cordis: erat ibi fides et non est. Si bac gaudes: quare hac nos plangis? Plus perdidisti: quam acquisisti. Tuis videre quid perdidisti? Nec naufragio tibi posset auferri. Nam aliquando perdunt omnia homines in mari: et nudi exirent. Multi naufragauerunt cum Paulo amatores huius seculi passi sunt naufragii: et nudi omnes exierunt illi: et quod foris habebant amiserunt: et domum cordis sui inuenierunt in anem. Paulus autem in corde cerebat matrimonium fidei sue: nullis fluctibus: nullis tempestibus potuit auferri. Nudus exire: et viues exire. Tales diuinitas debemus querere. Sed non eas video dicis mihi. Stulta anima non eas video oculis carnis tue. Habet oculum cordis et video eas. Sed non video fidem. Quare illam video in altero: Quare clamans: quoniam tibi frangitur si non eam video? Frangat tibi aliquis fidem: clamans. Tuis ergo tibi exhiberi: Et tunc video cum petitur: ut exhibeat tunc non video. Quid clamas alium non habere erga te: plange te non habere erga alium: et video quia peccatum quod facis sine substantia est. Quid enim acquiritur de peccato video esse substantia: sed et hoc non acquiritur. Ille enim habet aurum qui nouit uti auro. Qui autem auro uti non nouit: habetur non habet: possidet non possidet. Estote domini aurum: et non servi aurum: qui et aurum deus fecit: et te super aurum ipse fecit. Aurum fecit ad subsidium tuum: et te ad imaginem suam. Video quod supra te est: et calcas quod infra te est. Quid ergo acquisisti? Tuis videre qualis aequalis sine substantia sit? Colle tecum ad inferos quod acquisisti: Quid factur es? Acquisisti aurum: perdidisti fidem. Post paucos dies exis de hac vita: auxilium quod acquisisti perdi si de afferre tecum non potes: Cor tuum inane fidei ad penas exiret: quod plenum fidei ad coronam exiret. Ecce nihil est quod fecisti: et propter nihil deum offendisti. Aqua sine substantia est

Psalms

que te denierit. Propter quod irritauit deum
peccator. Cofundatur iniqui facientes va-
ne. Nemo enim non inaniter inique facit: sed
nemo considerat. Eum hoices: audisit puer-
bius illud vulgare: et puerbia dei dormitatem
in eis. Quod puerbius: Malo quod teneo: quod
quod spero. O infelix quid tenes. Ecce dic
malo quod teneo. Si autem non tenes quare
non illud tenes quod non potes amittere. Quid
quod tenes. Aurum. Tene ergo si tenes: non tibi
austeratur inuitio. Si autem et per aurum traheris
quo non vis: et ideo te querit maior raptor:
qui inuenit minorum raptorum. Ite te querit ma-
ior aquila: qui prior cepisti leporum. Preda
tibi fuit minor: per te eris maiori. Hec non vi-
dent homines: in rebus humanis: tanta cupidi-
tate cecantur. Mira res est fratres: horret qui
considerant. Querit posterior infirmorem: et
querit eum opprimere: non ob aliud: nisi qui habet
quod illi auferat. Vident illum pati sub se tri-
bulationem: non ob aliud: nisi propter quod ha-
bet. Et hoc ipse propter quod ille patitur tribulati-
onem ad se agebit: non attendebat quoniam illum sequi-
bat. Ille fugiebat: ille torquatur: ille time-
bat: ille ubi se abscondet querebat. Unus pa-
teretur ista mala: nisi qui habebat. Cel in il-
lo disce quod fugias: qui res que illum torquat
sequente ne auferretur a te: et te sic habet
torquere alio sequente. Attendis qui pinguis
est. Si propterea illum sequeris: qui pinguis
est: time pinguescere ne alter te querat: et oia in-
aniter fuit. Quere sine: tenebre occurrit.
Quere quem: nihil occurrit. Ergo exultent
et letentur in christo qui dicitur: Pertransi-
t anima nostra aqua sine substantia: et recipiant
substantiam suam. Perdidierunt illam viventes
prodige: sed non paup factus est pater. Re-
deant et inuenient ibi diuinitas quas in lon-
ginqua peregrinatione cum meretricibus sum-
pserunt: euadant aquam sine substantia: et di-
catur. Benedictus dominus: qui non dedit
nos in venatione dentibus eorum.
^t captione. Alia lira.
Elenates enim erant sequentes: et posuerunt
escam in muscipula. Quam escam: Bulcedi-
nem vite huius: et unusquisque propter dulcedi-
nem huius vite mittat caput in nequiciam et mu-
scipula coprimitur: non illi in quibus erat do-
minus: illi qui dicunt: nisi qui dominus erat in nobis
non capti sunt in muscipula. Sit in te dominus et
nec tu capieris in muscipula: clama: Ben-
dictus dominus qui non dedit nos in venatione de-
tibus eorum. Anima nostra sicut pas-
t eruta est: de muscipula venatus.
laqueo.

CXXIII

Quia in ipsa aia dñs erat: iō sic passer eru-
ta est aia de muscipula venatiū. Quare si-
cūt passer: **Q**uia incauta ceciderat: sic pas-
ser: t poterat dicē: postea ignoscet mihi de-
us. **O** passer instabilis: sige pot' pedes in
petra: noli ire ad muscipulā: capis: consu-
meris: obtineris. **D**it in te dñs: t de maio-
rib' minis eruet te: d muscipula venantiū.
Quō si videoas auem veluti iam cadere in
muscipulā: facis maiore strepitū vt volet
de muscipula: sic t martyru iam forte aliq
ipsoꝝ intendebat collū in dulcedinez vite
hui': dñs q̄ erat in illis fecit strepitū gehen-
narū: t erut' est passer de muscipula venā-
tiū. **V**ia nostra sicut passer eruta est de mu-
scipula venatiū. **E**t qd: **S**emper erit illa mu-
scipula: **M**uscipula erat dulcedo vite h'.
Illi non heserūt in muscipula: t occisi sūt.
Illis occisis muscipula fracta ē: **J**am nō
remālit dulcedo vite hui': q̄ quam possent
iterū capi. **S**ed illa p̄trita est: nunqđ t pas-
ser cōtrit' est: **A**bsit. quia nō heserat in mu-
scipula. **M**uscipula cōtrita est: t
nos eruti sumus. **C**aniēt ḡ quia eruti
sūt: volent ad deū: trūphēt in deo: q̄ eru-
ti sūt: qm̄ dñs erat in eis: ne a muscipula ca-
perent. **Q**uare muscipula p̄trita est: t nos
eruti sumus. **T**is scire quare: **A**dijto-
riū nostrū in nomine dñi: qui fecit
celū t terrā. **N**ā si adiutoriū hoc nō es-
set: nō quidē eterna maneret muscipula: s̄
cū capr' esset cōtereret passer. **N**ā vita ista
trāsitura est: t qui dulcedine ei' capti fue-
rint: t q̄ hanc dulcedinē offendērēt deuz:
cū ista vita transibit. **N**ā cōtereret muscipu-
la. **L**erti estote: omnis dulcedo vite isti' p̄-
sentis nō erit: impleta sorte loci sui: sed op'
est nō herere: vt qm̄ cōtereret muscipula: tūc
exultes t dicas: **M**uscipula cōtrita est et
nos eruti sumus. **S**ed ne putas te viribus
tuis hoc posse: attende cuius est opis vt
eruanis: nam si superbieris in muscipulam
cadis: t dic: **A**diutoriū nostrū in nomine
domini qui fecit celū t terrā. **P**salnus tra-
ctatus ē: t quātū dñs adiuuare dignatus
est: vt puto expositus est: **C**raftino etiā die
sermonē deberi caritati vestre optime no-
st. **A**destote t adiuuare nos oratiōb' ve-
strī. **P**ollicitatōis eīn nostre meminisse de
betis. **H**ec dicerē qd essem tractaturus: ni
si adiuuari volēs studio fidei: t orationuz
vestrarū. **M**eministis eīn me p̄misisse vo-
bis de hoc tractare qd dictū est in euange-
lio: **L**ex p **M**oyson data est: gratia t ver-

psalmus

tas p̄ Jesum christū facta est. Solent enim omnes heretici maxime manichei reprehendere legem: et dicere q̄r deus illā nō dedit. Exponēdus est em̄ locus iste vt cognoscatur: q̄r t̄ legem de⁹ dedit: et lex p̄ Aldoysen data est: vt nō saluaret ppter certā causā. Nō saluauit lex vt lator legis ip̄e impator desideraretur q̄ indulgētiā daret peccantibus: et data quidē lex esset p̄ Aldoysen: gra na aut̄ et veritas p̄ Jesū christū fieret. Ad hoc intenſos vos facere volui: aderit dñi misericordia: nō ex meritū nostris: sed forte pro merito desiderij vestri: neq; ex facultatib⁹ nostris: sed ex abūdantia donorū suorū: vt sic tractetur res satis necessaria h̄oībus positis in nouo testamēto: vt oīno nullas latēbras iueniat inimicus vbi se occultet ad decipiendos fideles.

Explicit Tract. de ps. CXXII.

Incipit Tract. de ps. CXXIII.

DSalms iste p̄tinēs ad numerum Lanticorū graduū. Beq̄ titu lo in alijs iā multa diximus: et re petere nolum⁹: ne vos obtundam⁹ poti⁹ q̄b̄ instruam⁹: Vocet nos ascēdētes et leuātes nias nr̄as ad dñm dñm nostrū affectu cari tatis atq; pietatis: Nō intendere in hoīes qui p̄sperātur in hoc seculo felicitate falsa atq; ventosa et p̄sus seductoria: Ebi ni hil aliud nutriunt q̄b̄ lugbiā: et cor eorū con gelascit aduersus dñm: et sit durū aduersus imbrē gratie ipius: ne fructū ferat. Presu mētes em̄ oīa sibi abūdare q̄ vidētur huic vite necessaria: et vltra q̄b̄ necessaria: extol lūtur. Et cū sint hoīes p̄ iniquitatē inferio res omnib⁹ hoībus p̄ superbiā: supiores se putant oībus hoībus. Atq; vtinā sicut ali os vel hoīes se esse deputarēt. H̄os autē aliqui intuendo et nimis attēdendo: etiā illi qui dñm colunt: fluctuāt: et nutāt: q̄si pierit merces eorū: quare dñm colunt: cū se vidēt in laborib⁹: in egestate: in erūna: in mor bo: in dolore: in aliq; necessitate: et vident alios habere sanitatē corporis: abūdare tē poralib⁹: in cōlumitate suorū gaudere: nitore honorū florere eos qui nō solū deum non colunt: sed oībus hoībus aduersant: attendētes eos: nutant et dicūt apud se qđ aperte scriptū est in quodā psalmo: Quō sciūt de⁹: et si est scia in altissimo: Ecce ipsi p̄tōres et abūdātes in seculo obtinuerūt di uitias. Et sequitur: Nū qđ vane iustificauit

CXXIII

cor meū et laui inter īocētes man⁹ meas: Nūquid forte van⁹ fui qui volui iuste viue re: et īocenter inter hoīes p̄uersari q̄n scio eos q̄ nolūt seruare īnocētiā habere tan tā felicitatē: et insultare iustis p̄ iniq̄tates se lices: Sed q̄s illud dixit ibi in psalmo: Lu ius nondū erat rectū cor. Sic cīm cepit ip̄e psalm⁹: de quo mō testimoniu dedim⁹: nō iste quē p̄siderandū et tractandū mō suscep sum⁹: Et vbi dictū est: Quō sciūt de⁹: et si est scientia in altissimo: Ecce ip̄i p̄tōres et abūdantes in seculo obtinuerūt di uitias. Nunquid vane iustificauit cor meū: et laui inter īocētes manus meas: Ille ḡ psal mus vbi videtis: q̄r p̄icitatur aīa: vbi vides: q̄r nutant pedes: sic cepit: O bon⁹ de⁹ israel rectis corde: mei aut̄ iūqt pene cō motisūt pedes: paulomin⁹ effusi sunt gres sus mei. Quare: Quia zelaui in peccatori bus pacē peccatorū intuēs. Inde ergo dixit: cōmotos pedes suos et pene effusos gres sus: lapsos ad ruinā a deo: q̄r inuitus est: et insperit felicitatē peccatorū: et vidi eos habere pacē: se autē labore. Narravit aut̄ hoc cū iam euasisset: cū iam correcto cor deo inhesisset: narrauit p̄terita pericula sua. Ergo bonus deus israel. Sed quib⁹: Rectis corde. Qui sunt recti corde: Qui non reprehendunt deū. Qui sunt recti cor de: Qui voluntatē suam ad voluntatē dei dirigunt: nō voluntatē dei ad voluntatē suam curuare conant. Breue preceptum est: vt homo dirigat cor suum. Tis habere rectū cor: Tu fac qđ vult deus. Noli deū velle facere: qđ vis tu. P̄rauicordes ergo sunt: id est qui rectū cor nō habent: qui se dent et disputat quō debuit facere de⁹: nō laudando quod fecit: sed reprehendēdo corrigere illum volūt. Parū est quia corrigi ab eo nolunt: et dicunt: Nō debuit de⁹ facere paupes: sed soli diuites esse debuerūt: et ipsi soli viuere. Ut quid fact⁹ est pau per: Ut quid viuit: Reprehēdit deū pauperū. Quāto melius esset pauper dei: et di ues esset de deo. Hoc est: sequeret volun tate dei: et videret paupertatem suam tem poralem esse et transiuram: diuitias autē sibi spiritales ita venturas vt nullo pacto possint p̄terire et habere in diuitijs cordis fidem si ei non contigit aurū habere in ar ca: quia si aurū haberet in arca furē time ret: et aurū de arca etiā nolens perderet: fi dem autē de corde nō perdet: si ipse illam inde non expulerit. Cito autē responderi